

PROTOKOLL

REGIONUTVALG NORD-NORGE		
Møtested:	Thon hotel Polar, Tromsø	
Dato/tid:	1.-2. november 2022	Protokoll: 02/22
TIL STEDE:		
Arbeidsutvalg Nord-Norge:	Bjørn-Arne Skoglund, Håvard Knygh, Bente Børsheim, Sunniva Skogan, Sverre Hågbo og Jon Bjørnar Eide	
Regionutvalg Nord-Norge:	Bjørn Tore Søvting, Trygve Ballo, Dan Vidar Rasmus, Dan Rune Larsen, Renathe Lohne, Laila Agersborg, Anders Eilertsen, Kent Are Johansen, Elisabeth Salo, Marion Alvestad, Sunniva Skogan, Marianne Hauan, Fredrik Thomassen (dag 2), Bjørn Andor Hanssen (dag 1), Bernhardt Halvorsen (dag 1), Øystein Rafaelsen, Grete E. Arntsen, Anders Stavrum Larsen, Jan-Olav Angell, Knut Joakimsen, Fred Tore Fagereng, Bjørn-Arne Skoglund, Andre Paulsen, Leif-Kåre Halvorsen, Ole Ingar Johansen, Ragnhild Engan, Hanne Sofie Jenssen, Kay Inge Jensen, Snorre Forsbakk, Anne Merethe Toftebakk, Jørn Gunnar Ellingsen, Hans Elling Angell, Merethe S Hjerpbakk, Robin Sjøgård, Liv Kari Huskebakk, Skjalg Nordås, Jostein Hov, Kristin Andreassen, Olaf Paulsen, Lene Borgan, Hugo Mørk, Peter D. Nikolaisen jr., Eirik Aleksandersen Bjørnsgård, Jan Kolsvik, Bjørn Torstein Arnes, Marita Kveinsjø, Bernt Severin Skarstad, Lillian Sæterstad, Dag Ove Ingebrigtsen, Øyvind Sæther, Simen Nyland Lund og Lena Steinslett	
Valgkomité Nord-Norge:	Lena J. Steinslett, Bjørn Tore Søvting, Anne-Britt Hanstad og Olaf Paulsen	
Andre:	Tormod Nilsen (sentral valgkomite)	
Forfall:	Sissel H. Johansen, Ola Johansen, Jan Håland, Vegard Simonsen, Morten Risto (vara Renathe Lohne møtte), Hanne Lill Skogheim Larsen (vara Anders Eilertsen møtte), Bjørn Kvammen, Gry Bjørklund, Roger Simonsen (vara Fredrik Thomassen møtte på dag 2), Birgitte Rørvik Bruun, Willy Andre Wold, Glenn Peter Knædal (vara André Paulsen møtte), Knut Dypvik (vara Hane Sofie Jenssen møtte), Karl Gunnar Strøm (vara Anne Merethe Toftebakk møtte), Frøydis Forsmo, Bjørn Vilhelmsen, Torgeir Nordås, Aleksander Lillevik, Snorre Berfjord (vara Jostein Hov møtte), Anne-Maren Govasli, Anders Johansen (vara Jan Kolsvik møtte), Bernt Andreassen, Morten Holm og Linda Mari Aaslid (vara Dag Ove Ingebrigtsen møtte)	
Konsernstyret:	Jan Erik Fløtre og Merethe Sund	
Administrasjonen:	Christer Skreslett og Magne Trondmo	
Referent:	Magne Trondmo	

Sak nr	Sak
1	<p>Konstituering av møtet</p> <p>Bjørn-Arne Skoglund ønsket velkommen, og Magne Trondmo foretok opprop.</p> <p>Det var 51 stemmeberettigede til stede ved møtestart. Ingen merknader til innkalling og sakliste.</p> <p><u>Vedtak:</u> Innkalling og sakliste ble godkjent.</p> <p>Øyvind Sæther og Marion Alvestad ble valgt til å godkjenne protokoll sammen med møteleder</p>

2	<p>Utnevnelse av Ungdomsrepresentant i Nord-Norge</p> <p>Bjørn-Arne Skoglund presenterte Jon Bjørnar Eide som ny ungdomsrepresentant i Nord-Norge Jon Bjørnar presenterte seg selv.</p> <p>Bjørn-Arne gikk også gjennom bakgrunnen for ordningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prøveordning der hver av de 6 regionene skal ha en ungdomsrepresentant. Disse 6 utgjør et eget Ungdomsutvalg • Utvalget har som formål å komme med innspill på saker i Nortura som er relevant for yngre produsenter. • Det er AU i hver enkelt region, som utpeker disse representantene • Representantene vil inngå i AU og RU i sine respektive regioner. I og med at de ikke er formelt valgt, vil de ikke ha stemmerett. • Etter at ungdomsutvalget har fått etablert seg, vil det være mulig å gjøre organisatoriske/formelle endringer for å få dette som en fast del av organisasjonen i fremtiden.
3	<p>Regionutvalgsleder sin tale</p> <p>RU-leder, Bjørn-Arne Skoglund, holdt en kort tale for RU.</p>
4	<p>Orientering om «Min side»</p> <p>Regionsjef (og ansvarlig for digitalisering) i Nortura, Einar Risnes, deltok via Teams. Han fortalte om arbeidet som pågår knyttet til nye «min side»:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bakgrunnen for prosjektet <ul style="list-style-type: none"> ○ Dataangrepet var bakteppet ○ Krevende å slokke, lappe og bygge nytt samtidig ○ «fra 3 års byggetid til 12 mnd» • Hva er «Min side» <ul style="list-style-type: none"> ○ Opprettholder tilførsler av slakt til Nortura ○ Tilby bonden digitale selvbetjeningsløsninger som er tilgjengelig via mobil og pc ○ Skape bedre tjenester for ansatte ○ Etablering av moderne robust plattform, hvor nye tjenester enkelt kan lanseres ○ Gamle «Min Side»: <ul style="list-style-type: none"> ▪ En monolittisk Webservice bygd på foreldet teknologi, som var uløselig bundet til konkrete detaljer i det underliggende forretningssystemet (SAP) ○ «Min side 2.0»: <ul style="list-style-type: none"> ▪ En moderne tjenesteplattform for mikrotjenester, som løser spesifikke forretningsbehov. • Hvor står vi mht. framdrift <ul style="list-style-type: none"> ○ Innmelding småfe og livdyr (kalv) er nå på plass. Så vil det øvrige komme løpende framover nå ○ Slaktewebe skal nå være klar • Hvorfor tar dette så fryktelig lang tid? <ul style="list-style-type: none"> ○ Må bygge alt fra bunn av og på ny teknologi ○ Måtte etablere midlertidige løsninger for å holde Nortura i drift. ○ Skal håndtere store volum. ○ Ca. 25 mill (2 mill firbeinte) dyr til slakt

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ca. 850.000 livdyr ○ Skal håndtere 5 dyreslag og 6 «hovedflyter» <ul style="list-style-type: none"> ▪ Småfe, Gris, Storfe, Egg og Kvitt kjøtt ▪ Slakt, Livdyr Kjøp, Livdyr Salg, Livdyr direktesalg, Egg og Slakt Kvitt kjøtt ○ Høyt krav til kvalitet på alt -> avregning og faktura skal vere 100% riktig. ○ Krav til sikkerhet (vi vil redusere risikoen for nye angrep maksimalt) <p>Spørsmål/kommentarer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legges det til rette for oppdateringer av dette? • Mulighet for å legge inn meldinger/beskjeder? • På gris kommer innmeldingene inn 2-3 ganger (fortsatt midlertidig løsning) • Får Nortura dekket noe av kostnaden ved dataangrepet gjennom forsikringer?
5	<p>Status Telespor</p> <p>Einar Risnes ga en kort status i f.t. Telespor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rydding og bygging • Mange utfordringer de siste årene • En del av dette er det gjort noe med. En del elementer er en fortsatt ikke i mål med. • Se plansje - oppsummering <p>Spørsmål/kommentarer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dersom man har hatt bjeller som ikke fungerer – skal de sendes inn uansett? <ul style="list-style-type: none"> ○ Ja – gjør gjerne det • Telespor oppkjøpt av Nortura. Får Norturabonden bjellene billigere da?
6	<p>Status i Nortura</p> <p>Nestleder i konsernstyret i Nortura, Jan Erik Fløtre, gikk gjennom status i selskapet:</p> <p><u>Vedtak:</u> Regionutvalget tar orienteringen til orientering</p> <p><u>Spørsmål/kommentarer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • I f.t. salg bør vi vel egentlig sammenligne med 2019 og ikke 2021? • Er det ingen fastavtaler på strøm eller rente i Nortura? • Er det riktig at Nortura skal «drive med» radiobjeller? • Betenkelig at kjedene setter opp prisene og begrunner det med jordbruksavtalen – da ingen av prisene på kjøttslagene inngår i jordbruksavtalen • Har Nortura gjort vurderinger i f.t. å kanalisere produksjon nordover (Trøndelag og Nord-Norge) der strømmen har vært- og er billigere? • Kan vi risikere flere nedlagte anlegg som følge av den utviklingen vi ser nå? • Det burde vært mere fokus mht. beredskap og forsyning når man rigger anleggsstrukturen • Er det realistisk å kunne hente ut kostnader knyttet til økt energi i markedet? Det er allerede «ramaskrik» fra mange forbrukere om at maten er for dyr nå. • Rådgivningstjenesten – betalingstjenester? Firmabiler? • Vil ikke det å hente ut økte kostnader på energi i markedet kunne føre til lavere salg – og at vinninga sånn sett går opp i spinninga? • Hvordan jobbes det opp mot politikerne mht. alle disse kostnadselementene? • Det burde vært gjort en beregning som viser merkostnaden vi har gjennom telledatosystemet

	<ul style="list-style-type: none"> • Større økning på matvarepriser i andre land vil vel kunne minske risikoen for økt import? • Hvordan reagerer kjedene på at vi åpner medlemsbutikker for allmennheten? • Egg: Betenkelig at mange kjører med langt flere høner enn de har lov til mht. konsesjon • Viktig at vi får til produksjonsregulerende tiltak som gjøre at produksjonen stoppes/begrenses så tidlig som mulig i verdikjeden. <p>Jan Erik Fløtre og Merethe Sundt kommenterte og svarte på spørsmål</p>
7	<p>Økonomi i småfeproduksjonen - Utnyttelse av prisløypa i ulike landsdeler</p> <p>Fagsjef småfe, Finn Avdem, innledet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 450 færre sauebruk i Nord-Norge siden 2019 • Stabile besetningsstørrelser. Nord-Norge har i snitt de største besetningene på småfe • Prisløypa for lam • Gjennomgang av økonomi og rammevilkår på småfe i Nord-Norge. • Det er muligheter for den som VIL bli sauebonde i Nord <p><u>Spørsmål/kommentarer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hva hadde skjedd dersom man hadde skjøvet hele lammesesongen (prisløypa) med 3-4 uker? • Er butikkene like ivrige på å få lammekjøtt «tidlig» inn i butikk nå som de var for noen år siden? • Hvorfor ser prisløypa på voksensau ut som den gjør? • Prisløypa er ikke forenlig med god dyrevelferd mange steder i Nord-Norge. Mange har ikke innmarksareal til å ta ned dyrene tidligere – må da kjøre de rundt på jorder rundt omkring. • Lammene som slaktes i Målselv – benyttes de i Nord eller fraktes de også til andre steder i landet? • Hvorfor utnytter ikke deler av Øst- og Vestlandet prisløypa bedre? • Får vi ut den kvaliteten vi ønsker på lammene gjennom den prisløypa vi har? <p>Finn Avdem kommenterte og svarte på spørsmål</p>
8	<p>Gruppearbeid dyrevelferd</p> <p>AU-representant Sverre Hågbo innledet kort</p> <p><u>Gruppeoppgaver:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hva kan jeg gjøre for å bedre dyrevelferden på min gård ? (forutsett at økonomien ikke er en begrensende faktor) • Hvordan involvere og engasjere eierne i diskusjonen rundt dyrevelferd ? <p><u>Veien videre</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • AU sammenfatter notatene etter gruppearbeidet og engasjerer kretsene videre i dette arbeidet
9	<p>Sømna biogass</p> <p>Her skulle egentlig konserndirektør Erik Høeg orientert om Nortura sine datterbedrifter. Han måtte imidlertid melde forfall pga. sykdom.</p> <p>RU-representant fra krets Sør-Helgeland, Bjørn Torstein Arnes, fikk derfor mulighet til å presentere «Sømna biogass» som han, og andre bønder i distriktet, jobber for å få etablert.</p>

<p>10</p>	<p>Hva skjer på Nortura Målselv – og hva er status i f.t. Gilde Nord-Norsk?</p> <p>Bjørn-Arne Skoglund orienterte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Historikk • Sortiment • Stolthet <ul style="list-style-type: none"> ○ Gilde Nord-Norsk, fra hvem og til hvem? ○ Hvordan kan vi bli bedre til å fortelle om den fantastiske maten som blir produsert i Målselv? ○ Mange av våre bønder vet ikke om Gilde Nord Norsk ○ Mange butikksjefer vet ikke om produktene våre • Hva gjør vi nå? <ul style="list-style-type: none"> ○ Forslag fra styret om ny salgssjef i nord, hvorfor er ikke det gjennomført? ○ Vi må møte konkurransen fra andre aktører i nord ○ Mange storfekjøttprodusenter i nord etterlyser kjøttfeavtaler ○ Hva med Gilde Nord Norsk biff og Entrecôte? ○ Forbrukerne er villig til å betale en høyere pris for mat med historie og tilhørighet ○ Det må være mye mer lønnsomhet for Nortura å produsere mat i nord, mindre transport og mye billigere strøm. • Møte med Styreleder og konserndirektør i oktober <ul style="list-style-type: none"> ○ Styreleder er opptatt av styrevedtaket om fortsatt satsing i Målselv, og bruk av oppstrømmen til det Nord-Norske markedet ○ Kundene ønsker lokalmat, Gilde NN er viktig for fremtiden ○ Vi må ikke skylle babyen ut med badevannet ○ Har noen eierforhold til Gilde NN? – Nei ! • Mulig løsning pr 31.10.22 <ul style="list-style-type: none"> ○ Ansette prosjektleder med fokus på Gilde NN ○ Alt av deiger som produseres i Målselv skal merkes Gilde NN <ul style="list-style-type: none"> ▪ I dag er andelen Gilde NN bare 17% ○ Vi har oppstrøm i Nord til å doble produksjonen av deiger ○ Usikkert hva som skjer med pølsene og rullene <p><u>Spørsmål/kommentarer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvorfor får vi ikke muligheten til å inngå angusavtale i Nord? • Bekymringsfullt at en del prosesser i Nortura er så prisgitt hva enkeltpersoner gjør. Hadde ikke RU-leder holdt tak i dette det siste året, ville hele Gilde NN vært sanert • Dette må jo indikere at adm. ikke følger opp det som er vedtatt i styret. Slik kan vi ikke ha det. Styrerepr. i RU-møtet må ta dette med seg – og så må det svares ut i neste møte • Honnør til Bjørn-Arne for den jobben har gjort rundt dette
<p>11</p>	<p>Hvordan jobber Nortura med Bærekraft? ...og hvordan påvirker dette bonden?</p> <p>Ansvarlig for bærekraft i Nortura, Cecilie A. Hultmann orienterte om bærekraft.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Globale trender – Vi lever i en turbulent verden, med press på global matproduksjon • Lokal risiko – forstår vi driverne rundt oss – og er vi rigget for fremtiden? • Konsekvenser for den norske bonden – hvilke utfordringer og muligheter byr dette på for oss?

	<p>En stor utfordring at vi ikke har gode, norske tall:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utfordring at alle aktører som nå bruker klimakalkulatorer bruker internasjonale tall mht. kjøttproduksjon. Disse er langt dårligere enn de nasjonale tallene og vi kommer derfor dårligere ut. Utfordringen er at vi pr nå ikke har gode, norske tall. • Viktig at vi får fram våre tall og får synliggjort dette. • Vi må ha dokumentasjon. Her kommer bl.a. klimakalkulatoren inn – og den enkelte bonde oppfordres derfor til å ta denne i bruk. <p>Det var stort engasjement rundt dette blant møtedeltakerne, og det kom forslag om at det burde være en «Bærekraftambassadør» i alle regioner (AU'er).</p>
12	<p>Dyreslagsvise møter</p> <p>Møtet ble delt i grupper pr dyreslag.</p>
13	<p>Status fra Medlem/tilførsel/livdyr</p> <p>Tilførselsleder Christer Skreslett orienterte.</p> <p><u>Spørsmål/kommentarer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mht. retur/nisje – sier dere «ja» for ofte – og så greier dere ikke å følge opp? • Når eierne har fått tilbud om retur/nisje – så må Nortura greie å håndtere/følge opp dette. • Dersom ikke Nortura har et godt opplegg rundt dette med retur/nisje, så er det andre aktører som har det. • Når en produsent har nisjeavtale– og slaktet «blir borte» – få de et annet slakt. Dette er en utfordring for de som har klare konsepter knyttet til lokal opprinnelse. • Er det ikke utfordrende å evt. sette ned fart på linja i og med at de som jobber på linja jobber på akkord ? • Melder inn livdyr – og det tar uforholdsmessig lang tid før man får respons fra Nortura. Det er konkurrenter som kommer og henter dyr på kort varsel – så her må det skjerpes. • Vi må sette inn alle ressurser på å få bort telledatoen. Alle må være med å trykke på
14	<p>Aktivitet i kretsene</p> <p>Org. leder, Magne Trondmo orienterte kort om</p> <ul style="list-style-type: none"> - Medlemsundersøkelsen - Kretsaktivitet - Kretsmøtene 2023 <p><u>Spørsmål/kommentarer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Når man ringer Medlemssenteret, burde en innringer fra Nord-Norge bli satt over til en person fra egen region.
15	<p>Orientering fra sentral valgkomite</p> <p>Tormod Nilsen fra sentral valgkomite orienterte og ba RU-representantene om å komme med innspill til kandidater.</p>
16	<p>Orientering fra regional valgkomite</p> <p>Leder i regional valgkomité, Lena Steinslett, orienterte og ba RU-representantene om å komme med innspill til kandidater.</p>

<p>17</p>	<p>Innkomne saker/Åpen post</p> <p>Ingen innkomne saker</p> <p><u>Åpen post:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvorfor er det ikke tillegg for levering av småfe på søndag – slik det er på storfe og gris? • Mange er langt unna medlemsbutikk – må kjøre 5-6 timer. Synes dette er litt urimelig • Tilgang på blodråstoff – vanskelig å få fra Målselv • Kunne man ikke lastet opp en bil fra Medlemsbutikken når det er messer/utstillinger? • Levering av høytstående kyr. Her er det krav fra MT som ikke virker gjennomtenkt. • Er det riktig- og er styret komfortabel med: <ul style="list-style-type: none"> ○ at vi har ulike leveringsvilkår i landet ○ at vi skal ha NN-trekket ○ at vi – som tross alt har en lav strømpris – skal være med å finansiere høye strømpriser i resten av landet? ○ at mye av råvarene i Nord kjøres ut av regionen • NN-trekket er ikke en politisk sak – og vil aldri bli løst i jordbruksforhandlingene • Det er mye som «strømmer ut» fra Nord-Norge • Ang. levering av dyr på «natt» - altså 4-5-tida, vil det fortsette å være slik? • Kunne man hatt tillegg for levering av dyr på natt? • Skal vi ha et Samvirke der vi differensierer på stor/liten? Hadde gjerne ville hatt dette opp som sak i årsmøtet. • Vil gjerne se tall som viser at vi «tjener på» tilleggsytelsene der de store premieres. • Dyrevelferd og nødslakt. Avlive på gården selv og få levert til anlegg? <ul style="list-style-type: none"> ○ Det vil være helt innafor – forutsatt at man har en veterinærattest • Synes nedgangen i småfebruk i Nord er viet lite oppmerksomhet. Burde det vært gjort en ny undersøkelse i f.t. hva produsentene tenker i f.t. produksjon framover? • Jfr. gruppearbeid i fjor – har det skjedd noe videre med det? • Mangelfull merking – øremerker som løsner/faller av. Jobber Nortura noe opp mot de som produserer merkene?
	<p>Oppsummering/evaluering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veldig bra møte – men en litt ambisiøs tidsplan. Hadde kunne diskutert mere på mange saker • Kunne styrt ordet litt bedre. En del slapp nok ikke til • Viktig at AU/RU får formidlet viktigheten av at klimakalkulatoren tas i bruk. • Skal vi få synliggjort viktigheten av beitedyrene, må Nortura være pådriver for å få dette inn i klimakalkulatoren. Dette kan være et aktuelt tema på kretsmøtene.

Bjørn-Arne Skoglund
(sign.)

Øyvind Sæther
(sign.)

Marion Alvestad
(sign.)